

[Lorentzen.]

til loven af 1938, der opererede med en rente på 4½ pct. Man må dog vist sige, at den forudsætning ikke eksisterer i dag, da nationalbankens diskonto er 5 pct., og hvem ved, måske ryger den endnu højere op. Forudsætningen er altså ikke tilstede, de billige penges politik er ikke rigtig i kurs i øjeblikket.

For det andet er det en forudsætning, at der foran statslånet skal stå en prioritering i kreditforeninger, hypotekforeninger og sparekasser på indtil 50 pct. af anskaffelsessummen. Denne forudsætning er ganske bristet. Vi når måske op på 30 pct., og det vil sige, at kravet til statskassen stiger og stiger, og statskassen går ofte via nationalbanken, hvilket ikke er nogen særlig god vej, hvis man vil undgå inflation.

For det tredje hviler loven af 1946 på beskæftigelseshensynet. Ingen vil bestride, at denne begrundelse i dag ikke kan anføres.

Det er derfor med alvorlig beklagelse, jeg må erkende, at udvalget ikke har været i stand til at arbejde sig hen til en løsning, der tager hensyn til de ændrede forhold. Jeg har iøvrigt haft det indtryk — jeg tør ikke sige, det er rigtigt, men jeg har en følelse af —, at man måske ikke burde have opgivet at arbejde videre med denne lovgivning; men nu var det så uheldigt, at et enkelt, meget stort parti ønskede at koble lejeloven sammen med byggestøtteloven, og derfor måtte det gå lidt hurtigere med byggestøtteloven, end jeg i og for sig havde ønsket.

Udvalget har derimod beskæftiget sig meget med et centralt spørgsmål, nemlig om der kunne anvises udveje til at svække tendensen til stadig stigende byggeomkostninger, og den højtærede boligminister har vist spørgsmålet meget stor interesse. Vi ved alle fra det nedsatte udvalg, at man har søgt at indføre kontrolforanstaltninger til bedømmelse af byggepriser. Jeg deler helt den opfattelse, at et statskontrolleret byggeri af det nuværende omfang ikke kan oprettholdes, fordi det i længden ikke kan bæres af det danske samfund, og mon ikke vi alle er klar over det. Vi ved godt, at der er skabt overbeskæftigelse og dermed prisstigning på alt. Jeg er ikke ude efter arbejderne, slet ikke. Det er lige fra forretningsmanden, der leverer varerne, og lige fra arkitekten og ned til den yngste mand, at det er galt fat. Jeg er i så henseende enig i nationalbankdirektør Svend Nielsens udtalelser forleden dag om dette spørgsmål. Der er ingen tvivl om, at byggeri af det omfang, vi er inde i i øjeblikket, er inflationsskabende mere end

noget andet her i landet. Imidlertid slår jeg mig til ro med en overgang, at det står til den højtærede indenrigs- og boligminister at regulere tilsagnene om statslån og afpasse dem efter den forhåndenværende arbejdskraft og materiale-mangel. Jeg har i så henseende — det har jeg iøvrigt i alle henseender — god tillid til den højtærede minister.

Detaller i det foreliggende lovforslag skal jeg ikke omtale. Kun bør jeg måske nævne, at der nu bliver mulighed for, at kommunale alderdomshjem kan falde ind under loven, og at også de, der er under opførelse i dag, når blot de tages i brug efter lovens ikrafttræden, kan falde ind under loven.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslagene til hurtig og velvillig behandling og vedtagelse her i det høje ting.

Thestrup: Det foreliggende forslag til lov om leje og til lov om ændring i byggestøttelovgivningen er, som tinget ved, blevet til ved et forlig mellem opfattelser på disse områder, der på mange punkter er modstridende. Et sådant forlig kræver, at der fra begge sider gives afkald. Mit parti har givet afkald på adskillige områder, derunder også afkald, som vi har næret stor betænkelighed ved at give.

Enhver, der har fulgt den diskussion, der i årevis har været ført om boligspørgsmålet, ved, hvilke synspunkter vi har, og jeg kan i den henseende henvise til min ordførertale d. 13. januar 1949. Det, vi navnlig angreb i det da forelagte huslejelovforslag, var følgende bestemmelser: for det første udvidelsen af huslejelovgivningens område til at omfatte teatre, sportslokaler, garager, stalde o. lign., for det andet udvidelsen af huslejekontrollen til at omfatte det nye, ikke-støttede byggeri, for det tredje forbud mod de frivillige overenskomster mellem ejer og lejer, for det fjerde brudet på det frie lejde, der var givet med den såkaldte frie lejeregel, og for det femte den foreslåede nævnsordning, hvorved et huslejeråd og boligministeren i virkeligheden blev den øverste instans i alle sager. Ydermere hævdede vi for det sjette, at en forhøjelse af lejen i de gamle lejemål — de, der var taget i brug før den 1. september 1939 — var en nødvendighed, og at i hvert fald en del af denne forhøjelse måtte være generel. Vi gik senere ind for en frigivelse af opsigelsesretten i de tofamiliesejendomme, hvoraf ejeren beboede den ene lejlighed. Hvad byggestøtteloven angår, hævdede vi en ligestilling af det private og det sociale byggeri.